

CARLOS FUENTES

DOĞMAMIŞ
KRİSTOF

ROMAN

Çeviri: Aslı Biçen

can
modern

CARLOS FUENTES

DOĞMAMIŞ
KRİSTOF

Can Modern

Doğmamış Kristof, Carlos Fuentes

Çeviri: Aslı Biçen

Cristóbal nonato

İlk baskı: Fondo de Cultura Económica, 1987.

Redaksiyona kaynak alınan baskı: Alfaguara, 2008.

Çeviriye kaynak alınan baskı: *Christopher Unborn*, Vintage, 1990.

© 1987, Carlos Fuentes

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Türkçedeki ilk basım: Ayrıntı Yayınları, 1998

Can Yayınları'nda 1. basım: Mart 2020, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 500 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Emrah İmre

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2

Topkapı-Zeytinburnu

Sertifika No: 46025

ISBN 978-975-07-4231-6

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

CARLOS FUENTES

DOĞMAMIŞ
KRİSTOF

ROMAN

Çeviri

Aslı Biçen

♥can

Carlos Fuentes'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Artemio Cruz'un Ölümü, 1981

Deri Değiştirmek, 1983

Yanık Sular, 1985

Körlerin Şarkısı, 1986

Sefer, 1993

Diana / Yalnız Avlanan Tarıçça, 1996

Cam Sınır, 1998

Laura Díaz'lı Yıllar, 2001

Inez'in Sezgisi, 2003

Koca Gringo, 2004

Kartal Koltuğu, 2010

Bütün Mutlu Aileler, 2011

Kayı Veren Dostluklar, 2011

Cennet'teki Âdem, 2013

Terra Nostra, 2014

Friedrich Balkonunda, 2015

CARLOS FUENTES, 1928'de Panama'da doğdu. ABD'de Columbia, Harvard, Princeton ve başka üniversitelerde ders verdi; çok sayıda roman, kısa öykü, deneme, tiyatro eseri ve senaryo yazdı. Bir süre Meksika'nın Fransa büyükelçiliğini yaptı. Fuentes'in romanları arasında en önemlilerinden olan *Terra Nostra*, Venezuela'da Romulo Gallegos Ödülü'nü kazandı. 1987'de, İspanyolca yazan yazarlara verilen en büyük ödül olan Cervantes Ödülü'ne değer bulundu. 2012'de hayatını kaybeden Fuentes adına devlet tarafından ödül konuldu. Her yıl doğum gününde (11 Kasım) yazar adına ödül verilmektedir.

ASLI BİÇEN, 1970'te Bursa'da doğdu. Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Çeviri yapmaya öğrencilik yıllarında başladı. 1990'dan beri sürdürdüğü meslek hayatında kırk küsur kitap çevirdi. Faulkner'in *Abşalom Abşalom!*, Dickens'in *Müşterek Dostumuz* ve *Kasvetli Ev*, Rushdie'nin *Geceyarısı Çocukları*, *Utanç*, Kennedy'nin *Cennet*, Djuna Barnes'in *Geceyi Anlat Bana*, Fowles'un *Fransız Teğmenin Kadını* gibi eserlerini Türkçeye kazandırdı. Çevirmenlerin maruz kaldığı haksızlıklara karşı mücadele veren Kitap Çevirmenleri Meslek Birliği'nin kurucularındandır. Çevirilerinin yanı sıra şu âna kadar yayımlanmış üç romanı vardır: *Elime Tutun*, *İnceldiği Yerden* ve *Tehdit Mektupları*.

Dođal olarak, anneme ve çocuklarıma

Yazar, arkadaşları Juan Goytisolo ve Profesör Roald Hoffman'ın hem yaratıcı hem de eleştirel yardımlarına şükran borçludur.

İçindekiler

PROLOG: YARATILIYORUM

I. TATLI VATAN

1. El Niño Paskalya Adası'ndan.....35
2. Ey vatan, o budanmış toprakların40
3. Şöyle bir soluklanın.....44
4. Tüm Meksikalıların Anası ve Doktoru50
5. Ayna gibi yollarda69
6. Peki ben neredeydim?75

II. KUTSAL AİLE

1. Sonra annemle babam.....83
2. Babam çocukluğunu geçirdiği eve100
3. Böylece babam, annesiyle babası ölünce.....104
4. Daha gitme anne.....118
5. Bebeğim doğduğunda ne soluyacak?127
6. Vatanım, yüzeyin safi mısır137
7. Bizimle aynı lisanı konuşan kuşlar hakkında.....143

III. ÇOK BABA BİR HAYAT

1. Benimle ilgili kesin olan şeyler ve kesin olmayan.....157
2. Günün her saatinde, her toplumsal sınıfta160

3. Başka türlü bir asalak güruha eklenene kadar	167
4. Soluğun, tütsü mavisi	177
5. Vatanım: Hep böyle kal, kendi yansımana sadık	185
6. Bana hamile kalınmadan önceki	193
7. Ángel ve yeni arkadaşı şişman çocuk	203
8. Yeni yıl partisine geçmeden önce	217
9. Hiçbir şey kendi kendine oluvermez	223
10. Bir bakalım: Homero Dayı'nın yeşil jöle banyosu ...	232

IV. ŞENLİKLİ ARA FASIL

1. Artık hizmet etmek istemiyorum	243
2. Herkes bilsin, annemin kara gözleri	256
3. Tam dans bitkinlikle sona ermek üzereyken	259
4. Yeni yılın o ilk şafağında	267
5. Eeveet, ne diyorduk	271
6. Annemin yumurtasındayken hayal ettiğim	286
7. Gingerich Sightseer'a yaya döndü	287
8. 6 Ocak 1992 Pazartesi saat sabahın dokuzunda	294
9. Çakallar, Little Sunday'den Tamarind'e	305

V. KRİSTOF LİMBODA

1. Evin hâlâ çok çok büyük	315
2. İki hareket vardır, deniyor	326
3. Burada, içeride bu uğursuz hadiseler	334
4. Büyük velvelenin koptuğu gün	343
5. Konuşmadılar	346
6. Sierra Ana ben geldim	351
7. Böylece öğle vakti Don Homero Fagoaga	359
8. İlginçtir, ilk hissettiğimiz şeyler	366
9. Don Fernando muzaffer bir edayla duraladı	374
10. Ne? Ne demek o?	384

11. Gençliğinde Katolik olan	388
12. Homero Dayı, bir gül gibi kıpkırmızı	393

VI. KOLOMB'UN YUMURTASI

1. Potemkin şehri	401
2. Topal şeytanla kanat açmak	414
3. Zaman	419
4. Şeytanın kuyuları	423
5. Ayların en zaliminin baladı.....	437
6. Çökmüş gözler makyajlı.....	442
7. Günden güne, mucizeden mucizeye, piyango hayatı yaşıyorsun	446
8. Olması gereken her şey olana kadar	462
9. Babamın, şehirde yolunu bulmak için	468
10. Kumbaradaki bozuk paralardan bile fazla söylenti	475
11. Sana inanacağım Meksikalı bir kız kadar	483

VII. KABİLE RASTLANTILARI

1. López ailesinin aşçısı	491
2. Ulises López hayalet gibi	494
3. "Hayat," diye yazmıştı Samuel Butler	512
4. Las Lomas del Sol'deki Guggenheim'vari ev.....	521
5. Oykur: Bizi düşün.	533
6. Señora Lucha Plancarte de López'le.....	535
7. Yeni Esirilla, Capitolina ve Farnesia'ya çay	540
8. Oykur şunu bilsin ki.....	545
9. Ángel'in Ángeles'i terk ettiğini duyar duymaz	555
10. Dedemle babaannemin evinde	559
11. Vatan, hep kendine sadık ol.....	567
12. Yer sakinlediğinde annem Ángeles.....	578
13. Sevgili Oykur	581

14. Concha Toro'nun seyahatler ve deęişimle dolu590

VIII. SAHİPSİZ VATAN

1. Gök gürültüsü.....597
2. Ayetullah Matamoros'un ilk emri şuydu.....606
3. Aslında yüzleri yoktu609
4. Hiç izin almadan621
5. Matamoros Moreno her hareketini630
6. Albay Inclán *ahuehuete* kökleri gibi636
7. Bu sözleri –ama tam da bu kelimelerle değil–640
8. Ayetullah gecesinde México bir kez daha649
9. 1 Eylül 1992'de şehrin üzerine.....654
10. Bir yılanın pullu sırtında.....663
11. Rigoberto Palomar Dede670
12. Meksamerika-Kuzey ve Baja Oklahoma676
13. Benim geleceęi görme becerime682
14. Ben dürüst biriyim688
15. “Acıktım!” diye bağırdı Colasa Sánchez694
16. Neden Veracruz'dayız697
17. Nehrin öteki yakası715

IX. AMERİKA'NIN KEŞFİ

1. Kutsal ekmek721
2. Sana sevgim efsanesin diye değil729
3. Vatan, talihinin anahtarını sana veriyorum739
4. Toprak!.....743
- Pacífica–757

Prolog:

YARATILIYORUM

“Beden kendi temsilimizin sürekli olarak
yeniden doğan parçasıdır.”

Henri Bergson

“Meksika, hüzünlü insanlarla mutlu çocukların ülkesi,” dedi babam, Ángel (22 yaşında), tam benim yaratıldığım anda. Az önce, annem, Ángeles (30’unda yok), iç geçirerek, “Okyanus, tanrıların beşiği,” demişti. “Ama yakında mutluluğa zaman kalmayacak, genci yaşlısı hepimiz üzüleceğiz,” dedi babam gözlüğünü çıkararak; menekşe rengi, altın çerçeveli John Lennon gözlüğü. “Madem öyle neden çocuk istiyorsun?” dedi annem tekrar iç geçirerek.

“Çünkü çok yakında mutluluk zamanı geçecek.”

“Ne zaman gelmişti ki?”

“Ne demiştin? Meksika’da işler hep kötüye gider.”

“Bu bir totoloji. Meksika zaten işler kötü gitsin diye yapılmış.”

Annem ısrarla tekrarladı: “Madem öyle neden çocuk istiyorsun?”

“Çünkü *ben* mutluyum,” diye kükredi babam. “*Ben mutluyum!*” diye haykırdı avazı çıktığı kadar, yüzünü Pasifik Okyanusu’na dönerek. “En mahrem, en gerici mutluluğun pençesindeyim!”

Okyanus, tanrıların beşiği! Annem, yirmilerde Meksika Üniversitesi’nin rektörlüğünü yapan Don José Vasconcelos’un yayımladığı Platon’un *Diyaloglar* baskısıyla

yüzünü kapattı. Yeşil kapağın üzerinde üniversitenin siyah mührü ve bakır yıldızla yazılmış IRKIM DİLLEN-DİRECEK TANRI'YI düsturu vardı.

Babam, bir oğlan (ben, sıfır yaşında) peydahlamak istediğini söyledi, tam burada, tatile geldikleri Acapulco'da, "Tanrıların beşiği okyanusun önünde mi?" alıntısını yaptı Homerika Vespiçi. Bunun üzerine babam anadan üryan bir halde kumsalda emeklemeye başladı, bacaklarının arasına sürünen sıcak kuma rağmen seksin bacaklar arasında değil; annemin ince, çıplak, masum gövdesini çevreleyen ve Güneş Sistemimizdeki bütün gezegenlerden daha fazla hormon üreten hindistancevizi korusunda olduğunu söyleyerek, yüzü Platon cildiyle kapatılmış olan anneme doğru süründü, beni yarattıkları gün Akapolka'nın yakıcı, sarhoş güneşi altında annem ve babam çırılçıplak. Teşekkürler, teşekkürler, anne baba.

"Oğlanın adını ne koyacağız?"

Annem cevap vermiyor; sadece kitabı yüzünden kaldırıp babama alayla, kınamayla, hatta tutkudan ziyade küçümsemeyle bakıyor; ama ona iğrenç maço şoven demez demeye zahmet etmiyor. Ya kız olursa? Yine de meseleyi kapatmayı tercih ediyor; babam işlerin yolunda gitmediğinin farkında, zamanın o noktasında ve o vaziyette böyle bir şeye tahammülü yok, bu yüzden de sorunun çözümünü annemin meme uçlarını ufak ufak ısırakta buluyor, sanki vişneli sakızmışlar gibi, yemek üstüne, sevişme altına jöleli şeker, diye latife yapıyor babam, bense prostat kesesinde hâlâ beklemedeyim, masum ve kehanetsever vaziyette uyuklu kromozomatik ve spermatik küçük erkek (ve kız) kardeşlerimle birlikteyim.

"Bak, mart ayında felsefe sınavına girmek zorundayım, yeterlilik sınavı, senin peşine takılıp aylaklık edince dersleri kaçırdım, şimdi beni sınıfta bırakmalarını istemezsin herhalde, değil mi?"

“Çocuğun ismini ne koyacağız?”

“Bir adları olmasa bile bazı şeyler varlıklarını sürdürüyor,” diyor annem, meleklerin cinsiyetleri konusundaki o eski tartışmayı açmamaya özen göstererek.

“Tabii ki öyle, ama şu anda o ağdalı şerbetindeki armudun tadına bakmak istiyorum.”

“Var olmak için ille de bir adımızın olması gerekmiyor değil mi?”

“Şu anda sadece o tatlı şeyini istiyorum.”

“Ben de onu diyordum. Ona bazen Hydra diyorsun, bazen başka şeyler.”

“Bir de incir.”

“Bir de incir.” Annem gülüyor. “Homero Dayın olsa böyle derdi.”

“Homero Dayımız,” diye şaka yollu düzeltiyor babam. “Ay!” İstenmeyen bir aile bağından mı yakınıyor yoksa o yoğun hazzın kısır kumda yok olup gitmesini istemediği için mi bağırıyor kendisi de bilmiyor, ama karnı üzerinde yaylanırken gayet iyi bildiği bir şey var; iyi de kötü de vahşi hazlar sadece, bu yüzden seyrek de olsa patlak verdiklerinde birbirlerine benziyor ve birbirlerini yok ediyorlar. Gerisi: Vakit öldürmek, sonra da nalları dikmek.

“İyi, iyi, bağır dur bakalım, istersen morukla dalga geç,” dedi Ángeles, annem, “ama burada, Kafkapulco’da tatildegiz, tanrıların beşiği okyanusun kıyısında, onun evinde misafiriz.”

“Nah onun evi,” diyor babam Ángel öfkeyle. “Tarlalarını çaldığı köylülere ait bu ev, para babalarının da, ninesinin de ağzına...”

“O senin de ninen,” diyor annem, “çünkü senle ben denize deniz diyoruz, ama kim bilir gerçek adı ne, kim bilir onu karıştırmak ve kendi kendilerine, ‘Thalassa. Thalassa. Biz denizden geliyoruz,’ demek istediklerinde ne diyorlardı tanrılar.”

Çok yaşa anne: O çokkanallı zihnin için teşekkürler; bir kanalda Platon'u açıklıyorsun, ötekinde babamı okşuyorsun, üçüncü kanaldaysa bebeğin neden ille de kız değil oğlan olması gerektiğini düşünüyorsun. Sonra da Thalassa, Thalassa diyorsun, ne güzel isim, Hektor'un oğlu Astyanaks'ın adı gibi, ne güzel isim (Ángeles annem, Ángeles karım, gazap saçan denize bakıyor); Agamemnon'un adı ne güzeldi, direnişi takdire şayan (ya benim direnişime ne olacak, diye inliyor babam Ángel, şu Faulkner'vari kırmızıbiberim nasıl direniyor bir görsen, sadece ayakta kalmakla yetinmiyor, dayanıyor, direniyor, mukavemet gösteriyor.) Bütün kahramanların isimleri çok güzel, diye mırıldanıyor annem, Vasconcelos'un yayımladığı şık baskılı cildi okuyarak, birinci kanal sayesinde ikinci kanalda oynamanın yinelenemez hazzını ertelemeye çalışıyor; kimliklerinin kökenini Eros'la paylaşan kahramanlar. Bebeğin ismini ne koyacağız? Bugün, 6 Ocak 1992'de ne yapacağız, Epifanya Yortusu'nda ve devrimin ilk tarım yasasının yıldönümünde, yani dayımız, Avukat Don Homero Fagoaga'nın hileyle halktan çaldığı kadim toprakların üzerinde oğlumuz dünyaya düşsün diye, seneye 12 Ekim'de Amerika'nın Keşfi Yarışması'nı kazansın diye ne yapacağız? Annemin o çokkanallı zihninin devreleri ve sistemlerinden hangisine yerleşecektim ismen? Düşünürken titriyorum. Baba tarafı genlerim korkunç mesajlar gönderiyor: Sóstenes Rocha Genovevo de la O Pánfilo Natera Natalicio González Marmaduke Grove Assis de Chateaubriand Archibald Leach Montgomery Ward Snopes Frutos Gutiérrez Mark Funderbuck ve annem soruyu yineliyor: "Peki neden bir oğul istiyorsun?"

"Chihuahua'da Chuchito."

"Nasıra'da Jesusita."

"Çünkü mutluym!" diye feryat ediyor babam. Meksika Üniversitesi'nin rektörü Don José Vasconcelos tara-

fından 1921'de yayımlanmış olan yeşil kitabı bir kenara atıyor annem, oysa onun o hacimli Platonik sayfaları neler neler görmüş baylar bayanlar, La Bombilla ve Huitzilac'taki cinayetleri, 1968'de Tlatelolco Meydanı'nda öğrencilerin toplu halde katledilmesini, mevki sahibi cesetler ve adi cesetleri, anıtmezarlı ölümler ve toplu mezarlı ölümleri, mermer ayaklar üzerine yerleştirilmiş ölümler ve üzerinde duracak bir ayağı olmadan öldürülenleri: Çocuğun ismini ne koyacağız? Ne halt etmeye ille de oğlan olacak? Çünkü yarışma kuralları öyle:

İLGİLİLERİN DİKKATİNE: 12 Ekim 1992 gecesi saat tam 00.00'da doğacak olan ve soyadı (her ne olursa olsun adı Kristof konacaktır) Meşhur Denizci'ye en çok benzeyen erkek çocuk, ULUSUN KUTLU EVLADI ilan edilecektir. Eğitimi Devlet üstlenecek ve on sekiz yaşına geldiğinde ona CUMHURİYETİN ANAHTARLARI sunulacaktır, bunu müteakip yirmi yaşında ULUSUN NAİBİ sıfatını kazanacak, seçimler, veraset ve elemelerde sınırsız güç sahibi olacaktır. Bu sebeple, YURTTAŞLAR, eğer soyadınız Colonia, Colombia, Columbiario, Colombo, Colombiano ya da Columbus ise; hatta Colón, Colombo, Colomba veya Palomo, Palomares, Palomar ya da Santospirito ise, hatta neden olmasın, Genovese ise (kim bilir? yukarıda sayılanların hiçbiri kazanamazsa belki de ÖDÜL SİZİN OLUR) kulak kesilin: MEKSİKA MAÇOLARI, KARINIZI HAMİLE BIRAKIN, HEMEN ŞİMDİ!

YARIN ÇOK GEÇ OLABİLİR SON PİŞMANLIK
FAYDA ETMEZ BOL YİYİN TAHİN PEKMEZ ŞİMDİ
BUNUN TAM ZAMANI DOKUZ AY BİR DAHA ELE
GEÇMEZ

Evet baylar bayanlar, buyrun üremeyel! Zevkiniz göreviniz, göreviniz de özgürlüğünüzdür! Meksika'da hepimiz özgürüz, özgür olmak istemeyenler ise cezalandırılacaklardır! Yargıçlarınıza sonuna kadar güvenebilirsiniz: Sizi hiç hayal kırıklığına uğrattık mı?

annem de, en azından bilincine ayrılmış kanalda, direnmiyor artık, ya kız olursa demiyor artık, o zaman adını ne koyarız demiyor. Öğle vakti kumsalda sevişmek çok hoş sevgilim, dedi, hele hele senin söylediklerinden sonra; artık korunmana gerek yok Ángeles, sana tam burada denizin kıyısında bir çocuk vermek istiyorum, kanım kaynamaya başladı, geçen yıldan beri ilk defa koltukaltlarımı ve payitahtımdaki deliklerden fıskıran kılları tıraş ettim bu Acapulkesk akkorda, güneşte, güneş değil sevgilim, aç ağzımdaki vişne reçelin, acıbiberli ve minicik fasulyeli Tampikli şehrazatın, uzun parmağım ile kazıyorum, oran, koran, kışın canım, canım kışın, burada Kafkapulco Kumsalında hoyrat kamçımla dövdüğüm Cani Sade'ın, ama burası özel bir kumsal sevgilim, bazen özel mülkiyetin de faydaları vardır, öyle değil mi Proudhon? Pardon? Susss, sevgilim bırak o canı kaçkını, canım kışını düşüneyim, bırak *opez*-bir gecenin ateşli takviminde yaşayayım, Şehrasade'im, terlediğin renklerde yüzeyim, renkli sularında, dalgalar dağlarına yosunlar yaşıyor, Tokyo üzerinde 30 saniyelik Arap kırsağım, ilahe Ángeles'im, kuytu kadehinden şarabını içiyorum, kuyu kadehinin yankısını duyuyorum, kumlu kadehine burnumu gömüyorum, Ah o Meksikalı kışın Ángeles'im, tatlı ayva rengi, çürük mango, taze kızıl levrek kokulu, tarihî kışın Ángeles, hummalı, Romalı, İspanyol istimli, Türgüzeli, Kastilyalı, Mağripli, Aztekli, Kordobayıl kalçalar, Arap yastığı, at üstünde, deve üstünde, ikiz yanaklar – adın ne? Bebeğe ne isim koyacağız? Platon kitabının Plutonik

bölümünde ne yazıyor? Ne o, nutkun mu tutuldu sevgilim?

Babam cesaretini toplayıp ona baktı. Annemin başının üzerinde parlak bir hale vardı, yani (anneme göre) hissetmesi gereken şeyleri söylediğinde ya da söylemesi gereken şeyleri hissettiğinde ya da duyması gereken şeyleri dinlediğinde olduğundan çok daha parlak bir hale; ama salaklar, dangalaklar, hödükler, aynasızların yıpratması sonucu solgunlaşıyordu, hüzünleniyordu. Bu pırlıl pırlıl günde halesi iyice parıldayan annem, dirsekleri kuma gömülü yakınıyor, sorularını içinden sürgün ediyordu:

“Yarışma olsun olmasın, ya kız olursa?”

“Ya ikiz olursa?”

Babam annemin dirseklerine bakıyor ve onları neredeyse bacaklarının arasındaki o kapandan bile daha fazla arzuluyor: kuma gömülü, gelin gibi, ihtiraslı, heyecan verici dirsekler. Palmiye yapraklarından ibaret tavanın kuru kokusu: Kuru bir serinlik. Hindistancevizi, mango ve Tabasco sosunda tarak. Deniz Pasifik. Baktıkça deniz daha fazla yanıyor gibi görünüyor. Thalassa, Thalassa.

Babam tekrar emmeye başlıyor annemin memelerini şekerkamışı emer gibi, nefes alıp verme ritminde: Nefes, Ares, Nefes, Eros, Aura, Nefes, Kahramanlar, Ángeles, Şehrazat, Sertifikalı Halk Masalcısı, İlk Romancı, zamanın sularında boğul, hecelerini suya bırak sevgilim, melaike kıçlı sevgilim (eğer ipin ucunu kaçırdıysanız, babamla annem kumsalda sevişiyorlar ve beni yaratmak üzereler) Acapulco'da, öğle vakti karnım aç, mutluluğun zamanı geçmeden önce tanrıların beşiği okyanusun kıyısında, hüzünlü insanların ülkesinde bir oğlum olsun istiyorum, hem de Meksika sırf işler kötü gitsin diye yaratılmış olsa bile, ben sana sütümü vereyim, sen bana peynir ver, hani tekerlemede ister ya San Juan ormanları, feta

peynirini ver bana gidiyorum kumsala, bırak böleyim Oaxaca peynirini, çok uzaklardan geldimdi, kemirmek için *ricotta*'cığımı, pek yamandı yolum, nerde benim lorum, Palos Limanı'ndan açılan biri sanmam geri dönsün Palos'a, ev yapımı sirke var ekmek arası mozarellana, füme kutucuğuna, semavi pastırmana, bana felaket ve suda ölüm vaat ettiler, Isabel; eğer kız olursa adını Isabel koyarız diye inledi annem, babamın karavelasının ana direğine sarılmışken birdenbire bilinçdışı kanalına düştü ki kız olabilir. Kraliçem. Kızın adını ne koyalım? İlle de erkek olmak zorunda mı? Adını Isabel koyarız, Katolik Isabel, Katatonik Isabel, Kaotik Isabel, Karbolik Isabel, Retorik Isabel, Plutonik Isabel, Platonik Isabel, Hayat dolu Isabel, Pekbirtuhaf Isabel, Sklerotik Isabel, Babilli Isabel, Süpersonik Isabel, Nörotik Isabel, Nostaljik Isabel, Nörolojik Isabel, Hayvani Isabel, Nebati Isabel, Metodik Isabel, Alkolik Isabel, Duygusuz Isabel, Aç Isabel, Hiperbolik Isabel, Şeytani Isabel.

Kraliçem: Bana Amerika'yı ver, küçük Ángel'ine küçük bir Amerika ver. Bırak Guanahanı'ne sokulayım, Meksika Körfezi'ni okşayayım, Mississippi Deltası gıdıklayayım, Küba'nı ayaklandırayım, Daren Körfezi'ne hapsolayım:

Bana Amerika'yı ver, Ángel: Hadi, Martin Fierro'm, işte pampacığın, Veragua'nı ver bana, Maracaibo'yla gel yamacıma, Honduras'ımı al, Tabasco'yla sokul, Key West'imi öp, Vene, Vene, Venezuela, Porto'mda demir at, Riko, Büyük Amerika Timsahı'nı şuracığa bırakıver, Hispaniolo'yla hissedeyim bırak, ay Santiago, ay Jardines de la Reina ay ay ay! Tanrı adına:

Adını Tanrı koysun: MADA, MIDA, oğluma bir isim ver, bir isim ver, geliyor, yolda! Milyonlarcasından biri, gümüşsü, hızlı, neşeli hergele, kabadayı, matador, milyon tane kromozomatik tabur arasından sıyrılıp çıkı-

yor, tohumcuk ve yarın adam olacak, ışıllı ışıllı muhteşem bir prodüksiyon, bekle beni, bekle, serpmeye, serpmeye,

“ARJANTİN LUMİTON PRODÜKSİYON
İFTİHARLA SUNAR
VE YARIN ADAM OLACAKLAR”

Ona bir isim ver, yolda, artık onu hiçbir şey durduramaz, yüklendiği genlerde, Tanrım, bize dair her şeyi taşıyor, ayrık otu asla ölmez, tohumcuk, tomilyoncuk.

“Bütün suç genlerde diyen Fernando Benítez Amcaydı bir kere!”

“Bittabi: Homero Fagoaga Dayı da bütün suç Hegel’lerde diye cevap veriyor.”

“Doğru,” diyor Fernando Amca:

Ángel, Ángeles, bizde ne varsa onda da var, her şey üzerine işlenmiş, ay, sevgili DNA’m, yumurtanı bulacak, Ángeles, spermin, Ángel, Tanrı’nın ismini, Tanrım, taşıyacak, İspanyol, Kraliçem, Tanrı aşkına, taşıyacak, Cristo, Hristo, Kris...

KRİSTOF

şimdi birbirlerine kavuştular, kan, ter ve seğiren salgılar ormanında yolunu buldu bi de sabırsızlık ormanında (bir de sabırsızlık, oğlum, diye düzeltiyor Homero Dayı, elinde Don Andrés Bello’nun gramer kitabı). Şimdi dışarıdayım, acı çekerek ve çektirerek bildiğim tek kalabalıktan ayrıldım: Hücreler güruhum, haberci hücrelerle donanmış sevgili neslim, babamın kesesinde kendilerini sürekli olarak; ama ümitsizce yenileyerek, sabırla beklemişlerdi, gerçek büyükbabalarım ve büyük büyükbabalarım, geçici ama sahici akrabalarım, iç soyağacım, *adios!* Ay *dios!* Dışarıya fırlıyorum, koşarak, haykırarak, yeni

babamın sıcak kanı ve tutuşmuş sinirleri itiyor beni, arkamda şu âna kadar tanıdıklarımı ve sevdiğlerimi bırakıyorum, *amé, ahimé*, oh be, oh ben... Kim bilir ne zamandır babamın şehvet kuytusunda beklemekteydim; ama şimdi babam beni o iç soyağacımdan koparıyor, iç babalar, iç büyükbabalar, iç atalardan oluşan gizli soyağacımdan çok uzaklara itiliyorum, oysa *bu* adam şu anda yaptığı şeyi yapmaya karar verene kadar onların bir parçasıydım: Bu kararlar benim dengemi bozdu, köklerimi söküp attı, küçücük bir goncayken koparıp dışarı fıskırttı, yarımadadan sürgün etti, ben fırlatıldım, annem zina işledi, kovuldum, asıl hayatımın orta yerinden başlıyorum yolculuğuma. Kimse beni tanımıyor, dışarıda şenlik var ama bilmiyorlar ki

BEN GELDİM!

Milyonlarca kız ve erkek kardeşten oluşan ha ha yenilmez bir ordu var yanımda, küçük Kristof'lar bir de Isabel'ler (BİR DE ISABEL'LER, diye öfkeyle bağırıyor, Homero Dayı) kırbaç gibi şaklıyorlar birbirlerine yapışık, babamın keyif namlusundan fırlıyorlar, sonra kara tünelin içindeki kazalara terk ediliyorlar, annemin Delaware'inde akıntıya karşı savaşıyorlar, onun tuzlu madeninde ve yermantarı savaşında, annemin Thermopelos'undaki çevik, kaygan piyadelerle savaşa tutuşuyorlar Vulva denizcileri, küçük kafalı, uzun kuyruklu, kalabalığımız, dedi Lucy, kendini ileri atıp kuyruğunu kırbaç gibi şaklatarak, pek de misafirperver olmayan salgılı kanalın engellerinden atlıyor, oysa orası benim evimin duvarları olacak ileride, bizim tuzlu özsuyumuzu kurutan o sıcak asit banyoları, salam, Salamis, döne döne çölde yolunu kaybetmiş, Luther Sapağı, transit yolda çıkış yoktur, yalnızlık dolambacı, ay! Etrafımda sinekler gibi ölüyorlar, çünkü

pilleri bitiyor, çünkü iki kafaları ve on iki parmakları var, çünkü *la cucaracha* ot olmazsa yürüyemez, yolun kenarında milyonlarcası ölüyor, etrafımda, can kardeşlerim, Fred Waring ve Pennsylvania'lıları, Guy Lombardo ve peşindeki Kanada saray erkânı, Andrews kardeşler, Hermanito biraderler, Niagara'ya dökülen milyonlarca sperm, onlarca kardeşimin ısıya kurban gittiği o sulu Waterloo, öncü büyükbabalarımızdan ve kumsaldaki seksi çiftin haberdar olmadığı anlarımızdan kopup gittiler: Savaşlar, şarkılar, isimler, zevkler, elveda; babam ve efendim olacak bu adamın mapushane kesesinden hiç çıkamadınız, diğerleri de kendini *mamma mia* ismiyle taçlandırmak üzere olan bu kadının salgıları, kanı ve sapkın tünelleriyle yaptıkları savaşta öldüler, yapış yapış rahim boynunun karanlık koridorlarında oradan oraya savruluyoruz, açık rahim boynundan sola dönüş yok, bir cam denizinde boğuluyorum, spermatik bir kayma ye yuvarlanma halindeyim, sadece üç-beşimiz kaldı geriye, kuyruklarıyla kendilerini ileri itiyorlar, tükenmiş vaziyetler, doğa insafsız, doğa amansız, bizim için ağlamıyor, zavallı kıvranan kardeşlerim için ve benim için, ne ben mi?

YALNIZIM SONUNDA: SONUNDA YALNIZIM

..... Korku

.... Acı Tekrar yalnız mıyım?

..... Define Adası'na ulaşmayı başaran bir tek ben miyim? Annemin yumurtası beni saklandığı yerde bekliyor.... Kandan tahtının üzerinde: Ángel'lerin kraliçesi Isabel, dindar kız kardeşim, gaddar annem, kollarını bana, şampiyona açıyor, bulunduğum yere gelmek için verilen gereksiz savaşta ölen milyonlarca kadınlı erkekli asker arasında başarıya ulaşan tek kişi, sıcacık ve rahat, istekli ve hüzünlü, kendime ait bir oda istiyorum.

Bir yumurtaya bir sperm. Anne, sadece bir tane var. Artık küçük Kristof köklerine iyice dolandı, kaderiyle buluştu, bırak konuşsun dinlesin *bilsin*: Bak karşında, atına atlayacak zaman bulamamış.

Bekle de gör, Ángel'ciğim, dedi annem babama, birbirlerini bırakıp kızgın kumlara yuvarlandıklarında, sonra tekrar kucaklaştıklarında, babam onun dirseklerini yalarken ve ben de annem Ángeles'in rahmine tek hâkim olarak yerleşirken, annem yineledi: Bekle de gör, tam istediğin zaman dünyaya gelecek, yemin ederim sevgilim, onu tam gününe yetiştireceğim, hem nasıl, Tanrım seni seviyorum, ilk karşılaştığımızdan beri, o kadar mutluydum ki bütün gece uyuyamamıştım, ne fark eder, yemin ederim sana bir oğul doğuracağım; çünkü yarışmanın kuralları öyle, tamam, artık çocuğun kız olmasını istemiyorum, Isabel yok, sadece Kristof, yeter ki sen kulağıma her zamanki sözlerini fısıldamaya devam et:

“Meksika'da asıl mesele takınılan tavırdadır; güçlü erkeklere ve güçsüz kadınlara karşı takınılan tavırdadır.”

“Gel buraya.”

“Bir yere gitmedim ki.”

“Yanıma gel.”

“Seni bekliyordum.”

Bu ikisi kızgın kumların üzerinde yatıyorlar, hayat bir düş burada, mutlu; hüzünlü insanların ama mutlu çocukların ülkesi, ama mutluluğun zamanı geçmeden *ama* bütün işlerimizin ters gittiği Meksika'da ama şimdi sadece sen ve ben, el ele tutuşmuşuz, çıplağız, bitkiniz, sırtüstü yatıyoruz, gözlerimiz güneşin altında kapalı ama benim halem sıvı yıldızlar gibi kumlara saçılmış, gökyüzünden bir şeyler yağıyor, güneşin önünde azıcık bir bulut var, büyük, kötü yabanarısının kanatları üzerimize kapanıyor ve yukarıdan üzerimize bir şeyler yağıyor; kelebek mi, yaprak mı, kuş tüyleri mi, tropik bulutlar mı?

Yağsın bakalım.

“Bak,” dedi babam, “şuradan geliyor.”

“Kokla,” dedi annem, “bok bu.”

Başlarının üzerinde, kararsız bir yarasanın titreyen kanatları gibi bir kış çırpınıyor, beyaz ve yumuşak, güneşin vampirleri kanını emmiş: Uçsuz bucaksız Meksika göklerinde uçan, mavi turuncu çizgili bir paraşütten sarkan, Acapulco Körfezi'nin üzerine kükreyen bir deniz motoru tarafından çekilen –RUH BENİMLE KONUŞSUN DİYE–, kesif havada gergin bir ipin ucunda asılı tutulan dayımız Homero Fagoaga'ydı bu (60 yaşında), üzerinde sarı bir guayabera gömleği vardı, donu yoktu, Xocoyotzin'in göklerden kopan, hastalık dolu öcünü boşaltıyordu aşağıya, Guerrero'daki gerillalardan kaçmıştı, korkuyla titriyordu, dehşetten bağırsakları bozulmuştu, arkasından bir pankart çekiyordu:

*WELCOME TO SUNNY ACAPULCO
(GÜNEŞLİ ACAPULCO'YA HOŞ GELDİNİZ)*

Homer, oh mère, oh mar, oh madre, oh mer, oh merde
tanrıların beşiği: Thalassa, Thalassa.

“Şimdi ne yapacaksın?”

“Yarın yeni bir gün olacak.”

“Peki ne zaman o beklediğimiz gün olacak?”

“Oğlan mutlaka dünyaya gelmeli, tamam mı?”

“Ama çok yalnız. Dokuz ay boyunca yalnız olacak.
Kiminle konuşacak.”

“Hışmetmeaplarıyla.”

“Kiminle?”

“Oykur'la, sadece Oykur'la.”

HAYATA HOŞ GELDİN, KRİSTOF PALOMAR

I

TATLI VATAN

“Vatan ne muazzam, ne yaman...”

Ramón López Velarde,

Tatlı Vatan

I

El Niño Paskalya Adası'ndan kopup gelir, ılık ve iç bayıltıcıdır, suda ölümün dölü, Peru kıyılarına vurur, sıcak sarılışıyla hamsileri ve algleri öldürür, hayati ekvator nitratlarını ve fosfatlarını apartır, besin zincirini bozduğu gibi büyük balıkların üremesini de sekteye uğratar: Ağır ve terli El Niño yüzer, kıtanın duvarlarına çarpar ölü balıkları, hepsini sersemletip çürütür, suda boğulan su, okyanus kendi ölü akıntısında soluksuz kalır, sıcak okyanus soğuk okyanusu boğar, rüzgârlar delirip zıvanadan çıkar. Harami, katil El Niño California kıyılarını yerle bir eder, Avustralya ovalarını kurutur, Ekvador düzlüklerini çamurla doldurur. Dayım Fernando Benítez (80 yaşında) Usumacinta Nehri'ne uçarken, yitirdiği memleketine ağlıyor, tam da dayım Homero Fagoaga'nın Acapulco göklerinde, ishalleriyle gerillalardan kaçtığı anda. Babam bu özeti yaparken ben de rahme giden kanalda kendime tutunacak sağlam bir yer arıyorum cansiperane, bir yandan da kim bilir ne kadar süreyle benim mağaram olmaya hazırlanan bu kadının içindeki boşluğa doğru ilerliyorum, onunla bu alanı paylaşmamız gerekiyor kim bilir kaç zaman (inşallah –bari bunu yapsınlar– bana şu “zaman” kelimesinin anlamı hakkında bilgi verirler, bana öyle geliyor ki başıma gelen haltları anlayabilmek için bu

kelimeyi bilmem elzem, onlarla ve onlarsız nasıl yaşayacağım, kendimin ve onların içinde ve dışında); biraz zahmet olacak ama bana ne zaman gebe kalındığını, içeride kaç “zaman” kalmam gerektiğini, günün birinde dışarı çıkıp çıkmayacağımı, çıkarsam nereye gideceğimi bana anlatmaları lazım, eğer çıkacaksam “yer”, “mekân”, “dünya” ne demek oluyor bilmek istiyorum, çünkü orası benim yeni evim olacak, ne de olsa artık babamın bacakları arasındaki deri ve spermden ibaret eski evimden ayrıldım (yoksa kovuldum mu demeli, beni dışarı fırlattı, alçak he-rif, bir anlık zevki için, haksız mıyım? Bu yaptığını nasıl bağışlayabilirim, onu nasıl bağışlayabilirim?); oysa orada gizli akrabalarım ile ne kadar rahattım, büyük, mutlu bir aileydik biz ama dağıldık, dört bir yana dağıldık ve sorduğum bütün bu sorular (zaman nedir? ne kadardır? hayatımın başlangıcı hangisi? babamın erbezi mi? annemin yumurtası mı? dışarı mı? sırf babamın keyfi yüzünden artık anneme mi aittim? umutsuzca soruyorum: ne “zamana” kadar?); bütün güvenliğim ve huzurum kaçtı, hem de kim yüzünden: Zevk düşkünü Señor Don Ángel Palomar y Fagoaga, (22 yaşında ama bunu zaten söylemiştik), 1.78 boyunda (Hışmetmeaplarına betimlemeler), panter gibi sarı gözlü ama miyop (bunu biliyoruz) ve Çingene gibi esmer (bunu bilmiyorduk), bütün dünyanın huzurunda benim babam olmaya niyetleniyor ve kalkışıyor; tamam, bil ki seni seviyorum, baba, her şeye rağmen sana bayılıyorum ve şu andan itibaren seninle hayali bir suç ortaklığı içinde olacağım ve bana nerede olduğumu, nereden geldiğimi anlatacağına güveniyorum. Ama önce bana adımı söyle ve zamanımı göster; demelerine bakılırsa bu benim zamanım, söyle bana hangi ülkedeyiz, neredeyiz? Benim nerede doğmamı istiyorsun? Genetik kodumun bana söyledikleri doğru mu: Hiçbir yer buraya benzemezmiş? Hiçbir yerin buraya benzemeyişi ya talih

ya da lanetmiş? Şu *birisinin* (O adam, O kadın) bizim için yaptıklarını başka hiç kimse hiçbir ulusa yapmamış, tek sorunumuz zenginliğimize sahip çıkmamış? Daha demokrasiye hazır değilmiz? Bütün suç Tlaxcalteca'lar daymış? Haklı olmasa bile yerlinin haklı olduğunu kabul etmek zorundaymışız? Bir-iki boktan İspanyol'u sallandırsak fena olmazmış? Siz aptal adamlarmışsınız, kadınları haksız yere suçlayan aptal adamlar? Dünyaya yaşamak için değil, hayal kurmak için gelmişiz? İstikbalde bir Ford görünüyormuş? Bir kriz olduğunda tek vücut olurmuşuz? Tanrı bize gazetecilik ve sinema dallarında yetenek bahşetmese de hayatta kalma konusunda bizi dâhi yapmış? Babam neden kız olmamı istemiyor? Sırf o boktan yarışma yüzünden mi? Şu küçük Kristof'lar yüzünden mi?

Annemden bir oğul (ben, sıfır yaşında) sahibi olmak istediğini söyledi; çünkü şayet On İkinci Gece rahme düşersen, biraz şansım da yaver giderse Kolomb Günü dünyaya gelebilirmişim. Annem iğne batmış gibi doğruldu, memelerini üniversite klasiğiyle kapadı. 6 Ocak'ta kumsalda rahme düşen bir oğlan 12 Ekim'de dünyaya gelebilir miydi?

“Ya eylülde doğarsa?”

“Bağımsızlık Günü Yarışması'nı kazanır. Ama o, o kadar önemli değil.”

“Tabii değil. Geçen sene 15 Eylül'de neredeydik?”

“Zócalo'da sarayın balkonuna dönmüştük yüzümüzü, görüntünün ilk kez görünüşünü izliyorduk.”

“Geçen 12 Ekim'de neredeydik; bahse girerim hatırlayamazsın?”

“Reforma Caddesi'ndeki Kolomb heykelinin önündeydik.”

“Kadını bir tahtirevanla Kolomb anıtına taşımışlardı, duyuracağı...”

“Hiç konuşmaz. Senede bir kere ağlar.”

“Haklısın.”

“Onun hakkında konuşurken ses tonundaki o rezil hayranlığı bir kenara bırak. Şu üç küçük soruya cevap ver bakalım.”

“Salla gelsin.”

“Geliyor. Birinci soru: Bebeğin adını ne koyacağız?”

“Hayrola, kafayı mı buldun? Kristof tabii ki!”

“Ya kız olursa?”

“Tamam, tamam. Isabel. Kaotik.”

“İkinci soru: Bebek hangi dili konuşacak?”

“Elbette İspanyolca.”

“Ya şu yeni lehçelerden ne haber? İspangilizce, İngilizce ve dostlarımız Dört Fırlama’nın uydurduğu Anglatl...”

“Şilili arkadaşımız Concha Toro’nun dili ve Fransız şantöz Ada Ching’in kurbağacısı. Bitanem Ángeles: Bütün dillerin savaştığı bir arenada yaşadığımızı fark et artık.”

“Konuyu değiştirme.”

“Salla gelsin.”

“Üçüncü soru: Oğlumuz hangi ülkede doğacak?”

“Kolay: Tatlı Vatan’da. Sen Platon okumaya devam et Ángeles. Ben Ramón López Velarde okuyorum.”

“Ramón *who?*”

“López Velarde Ramón. Doğum 15 Haziran 1888, Jerez de Zacatecas. 33 yaşında ölmüş, taşralı kalbinin yılanmış korusundan çıkıp, gözleri çukura kaçmış, makyajlı metropolün gürültülü bekleme odasında ölmeye geldiği için. Şimdilerde olsa bir penisilin iğnesi onu önemsiz, ama o günlerde ölümcül olan enfeksiyondan kurtarabilirdi. 1921’de bir haziran sabahı, şair Ramón öldü, ceplerindeki kâğıtlarda hiç sıfat yoktu.”

“Kime benziyordu?”

“Sanırım bana. Dediklerine bakılırsa az biraz. Es-

mer ten, badem gözler; ama onun bıyığı ve etli dudakları varmış.”

“Ne yazmış?”

“*Vatan* ne muazzam, ne yaman,” dedi babam.

“Ne muazzam...” Annem lafın ortasında sustu, belli ki aklı karışmıştı. “Oğlumuz burada mı doğacak?”

Ey vatan, o budanmış toprakların

Bana gebe kalındığı gün, Don Fernando Benítez, Usumacinta Nehri'nin çizdiği sınır boyundaki Lacandon Ormanı'na uçuyor. Bir an gözleri bulanıyor, önsezileri ona karanlığı haber veriyor ve bir volkanın, bir köyün, bir nehrin yakınlığını tahmin etmeye çalışıyor. Onlara isim takmak istiyor, böylece onları kendi kendine ve onu Frontera Corazos Havalimanı'na götüren helikopter pilotuna söyleyebilecek:

“Delikanlı, bana memleketimizin topraklarını buradan bir gösterebilirsen. Söyle Meksika'dan geriye ne kaldı?”

Daha yenilerde sağı solu koparıp atılmış olan Tatlı Vatan'ın ne kadar kaldığını havadan görebilmek için pilotun yardımını istiyor. Lacandon Ormanı'nın ötesinde Yucatán bölgesini görür gibi oluyor; bölgenin büyük bölümü federal hükümetin kontrolünden çıkarılarak Yarımada Turizm Tröstü'nü (YTT) yaratabilmek için Club Méditerranée'ye devredilmiş, sırf sonsuz (soysuz) dış borçların faizini ödeyebilmek için; söz konusu borç, yapılan hesaplara göre, bu yıl 1.492 milyar dolar olacak – Kolomb'un kıtaya ayak basışının, bölünmemizin ve fetihin 500. yılını kutlamak için çok uygun bir rakam. Şu anda da özel izinle CHITACAM Tröstü'nün (Chiapas-Tabasco-Campeche) üzerinden uçuyorlar, dış borcun

tamamı ödenene kadar Beş Kız Kardeş adı verilen ABD'li petrol konsorsiyumuna devredilmiş. Tabii borç sürekli büyüdüğü için yabancı şirketler daimi mülkiyet edinmiş durumdalar. O bulutun altını görmek istemiyor, kuşatılmış Veracruz'un hilali, sahilde Tampico'dan Coatzacoalcos'a ve içeride Malinche'nin eteklerine kadar anlaşılmaz bir savaşa devredilmiş topraklar, bazılarına göre bir köylü ayaklanması, kimilerine göre ABD işgali: Bunlardan hangisinin doğru olduğu hangi kanalı seyrettiğinize bağlı, beyler. Esasında kimse Veracruz'la bağlantı kuramıyor, madem öyle birdenbire kimsenin Acapulco'yla da bağlantı kuramaz hale gelmesinin neresi tuhaf? Bu sırların içyüzünü anlayabilmek olanaksız. Ne diyordunuz Don Fernando? Motorun sesinden duyulmuyor. Dedim ki Veracruz'a fiilen girilmiyor; çünkü bir dizi asker omuz omuza, helikopterler, evet, bu bir helikopter Don Fernando, hayır ne dediğimi anlamıyorsunuz, uçaksavar silahları, Perote sırtlarından Tamiahua ve Catemaco göllerine kadar uzanan alana girilmesini engelliyor. Don Fernando'nun içinden, kuzey sınırındaki o tüyler ürperici ülkeye bakmak gelmiyor hiç: Meksamerika, Meksika ve Amerika'dan bağımsız, gümrüğe tabi fabrikaları, kaçakçılık, İspangilizce, politik mültecilerin sığınağı, Pasifik kıyılarından Körfez kıyılarına kadar evrakları olmayanların açık kapısı, eski sınırdan yüz kilometre kuzeye ve yüz kilometre güneye, Sandy Ego'dan ve Auntyjane'den Coffeville ve Killmoors'a kadar uzanan bir toprak: Bağımsız, bunu ilan etmeye gerek bile duymamış, orada hiç kimse ne México'yu ne de Washington'ı sallıyor. Don Fernando Pasifik'e bakıp Ixapa-Zihuatanejo'nun kuzeyindeki sahile ne olduğunu da anlamak istiyordu, Michoacán, Colima, Jalisco, Nayarit, Sinaloa, Sonora ve Baja California'nın kıyıları dahil bütün o sahil kesimi: Neden kimse o bölgelerden bahsetmiyordu, kime aitti-

ler, neden hiç açıklama yapılmıyordu, Meksika Cumhuriyeti neden o eski bereketli boynuz kimliğinin hayaleti olmaktan öte geçemiyordu?

Daracak, iskelet gibi, kafasız bir ülke görüyordu, göğsü kuzey çöllerinde, enfarktöslü kalbi körfezin bitiminde Tampico'da, göbeği başkent México'da, irinli, hastalıklı anüsü Acapulco'da, kesilmiş dizleri Guerrero ve Oaxaca'da... Geri kalan buydu. Federal hükümet buydu, PAN'cı (Ulusal Eylem Partisi) devlet başkanı ve PRI'ci (Kurumsal Devrimci Parti) mekanizması buydu, tamamen kamu sektörüne müptela olmuş mali burjuvazisi buydu (ya da tam tersi, ama artık ne fark eder), tatsızlık ve moral çöküntüsü yüzünden dağılan ordusuna baskın çıkan polisi buydu, yeni meşrulaştırma simgeleri, Muhterem Müşfik Anaları ve Milli Yarışmalarıyla ve binlerce okunmaya değmez gazetesiyle...

Don Fernando Benítez tam helikopterin penceresinden aşağı kusacaktı ki durakladı, simetriden duyduğu gizli korku geriletmişti onu: Kusmuğun üstüne nasıl kurulurdu ki?

“Guadalupe Bakiresi'ne inanıyor musun?” diye sordu pilota.

“Neye?” dedi pilot (gürültü, kulaklıklar).

“Diyorum ki ancak Kutsal Bakire'nin yeniden ortaya çıkması nevinden bir mucize Meksika'yı kurtarabilir...”

“Hayır, México'ya gitmiyoruz,” diye bağırdı pilot. “Frontera'ya gidiyoruz...”

Fernando Benítez gözlerini kapadı ve genç pilotun omzunu sıktı. “Sadece bir mucize.”

Oysa, onun için o mucize, bulutların kapadığı görüş alanının ardında, bir dağı, bir köyü, bir nehri hatırlamaktan ibaretti ve fısıltıyla yinelemeye başladı, motorun sesinin önemi yoktu artık: Nevado de Colima, Tepoztlán, Usumacinta...

Tatlı Vatan, ne muazzam, ne yaman: Kapok ağaçları korusu, nehrin gümüşlü hızı, timsah ve jaguar, maymunlar ve bitki kubbesinin altında tukanlar. Ormanın bağrından yükselen bir duman sütunu: kesilen ormanlar, yeni otoyollar, Beş Kız Kardeş'in sondaj çalışmaları, değiştirilmiş nehir yatağı, geçmişin çamur yığılmaları ve petrol artıklarıyla ebediyen silinmiş izleri; Yaxchilán, Planchón de las Figuras, Lacandon Ormanı... Görünmez Tatlı Vatan...

3

Şöyle bir soluklanın, ey Haşmetmahengiz Oykurlar, ve babamın anneme 6 Ocak Yortusu'nda göklerden üzerlerine yağın boku temizlerken anlattığı hikâyeye kulak verin, sanırım ikisi *şu âna* kadar olanlardan beni haberdar etmeye çalışıyorlar, rahim-ardı son durumdan; tabii bütün bunları küçük kafam annemin içinde ama ondan hariç yani bağımsız çalışmaya başladığında hatırlayabileceğim. Ne zamandan itibaren saygıya ve ilgiye layık olacağım? Ne zaman annemden daha önemli olacağım, ne zaman yaşamaya onun kadar benim de hakkım olacak? Soruyorum. Bütün bunlar hiç umurlarında değil. Beni meydana getirdikleri kumsaldalar ve emeklerinin başarıyla sonuçlanıp sonuçlanmadığından emin değilim, günler önce olanları hatırlıyorlar, sonra yıllar önce olanları, fırlatıldığım o nereye ve ne zamana katman katman bir şeyler ekliyorlar. Benim “kişiliğim”in aynı anda hem esareti hem de özgürlüğü olacaklar hep, şimdi olduğu gibi.

Neredeyiz?

Acapulco'da.

Ne oluyor?

Homero Fagoaga'nın boklarından temizlenmek için ikimiz birlikte yüzeceğiz.

HERKES BİLSİN, ANNEMİN KARA GÖZLERİ SİRF KENDİNE DAHA ÇOK BENZEMEK İÇİN DEĞİŞEN BİR KUMSAL.

HERKES BİLSİN, BABAMIN MİYOP, SARI-YEŞİL GÖZLERİ GELİŞİMDEN VE VARLIKTAN YOKSUN BİR DENİZ: BABAM SÜREKLİ DEĞİŞİYOR, AMA HEP AYNI.

HERKES BİLSİN, BABAMLA ANNEM DANSTA BİR ARAYA GELDİLER, AMA BUNUN DA ÖLÜMÜ ERTELEYEN BİR TÖRENDEN İBARET OLDUĞUNU BİLİYORLAR.

MEKSİKA İÇİN ÖNGÖRÜLEN BÜTÜN FELAKETLERİN GERÇEKLEŞTİĞİ 1992 YILI, KRİSTOF KOLOMB'UN YENİ DÜNYA'YI KEŞFİNİN DE 500. YILDÖNÜMÜ. GÖKTEN ZEHİR YAĞAN, SİYASETÇİLERİN KİTLELERİ BİLİNÇSİZLEŞTİRME YOLUYLA ZAPT ETTİĞİ, ABD'NİN SÖMÜRGE POLİTİKALARINA ARTIK TAMAMEN TESLİM OLMUŞ MEKSİKA'NIN GEÇMİŞİNİ OLDUĞU KADAR GELECEĞİNİ DE GÖREN KRİSTOF'UN ANLATISI BU. ANNE RAHMİNDEKİ KRİSTOF DOĞMAYI BEKLERKEN İSİMLERİN ESRARINI ÇÖZMEYE UĞRAŞACAK, BİLİNMEYENE KARŞI SAVAŞACAK, DİLLERİ KARIŞTIRACAK, SORACAK, KONUŞACAK, HAYAL KURACAK, İNSANLARA KENDİLERİNİN BAŞKA BİR İMGESİNİ SUNACAK, AYNI KALARAK DÖNÜŞÜME UĞRAYACAK...

YİRMİNCİ YÜZYILIN EN ÖZGÜN ROMANLARINDAN DOĞMAMIŞ KRİSTOF, CARLOS FUENTES'İN DENEYSSEL ÜSLUBUYLA ACIMASIZ ALAYCILIĞINI BULUŞTURAN BENZERSİZ BİR ESER.

#epikroman #kristofkolomb #yenidünya #meksika #emperyalizm

can

canyayinlari.com | [f](#) | [i](#) | [t](#) | [canyayinlari](#)

roman

ISBN: 978-975-07-4231-6

9 789750 742316